

1907

STADGAR

FÖR

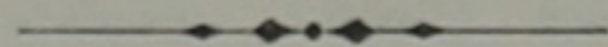
SÄLLSKAPET

TILL

UPPMUNTRAN AF ÖM OCH SEDLIG MODERSVÅRD

UTFÄRDADE

I STOCKHOLM DEN 12 NOVEMBER 1907.

STOCKHOLM
K. L. BECKMANS BOKTRYCKERI
1907.

Sällskapet till uppmuntran af öm och sedlig modersvård stiftades den 3 maj 1827 af dåvarande H. K. H. Kronprinsessan Josephina jämte ett antal i Stockholm boende fruar.

Sällskapets ändamål samt hufvudgrunderna för dess verksamhet angåfvos i en inledning till sällskapets då antagna stadgar, hvilken är af följande lydelse:

»De många inrättningar, dem i vårt Fädernesland den verksamma människokärleken stiftat, hafva med allt det goda de åsyftat och äfven till en del åstadkommit, likväl medfört flera olägenheter och missbruk ibland den folkklass, till hvars hjälp de blifvit grundlagda. I stället för att uppmuntra till ett på arbetsamhet och Christlig dygd grundadt sjelfbestånd, den enda grundeliga hjälp som kan meddelas; hafva de beklagligen gifvit anledningar till motsatta förhållanden, till minskad omtanka och flit, samt ett lättsinnigt förlitande på det allmänna understöd, såsom en af Lagen och Samhället försäkrad tillflykt för hvar och en behöfvande och klagande, den må vara på hvad sätt som helst, äfven genom lasten och brottet, kommen i behof. Så börja småningom Föräldrar, och skola framgent allt mera fortfara att tro sig kunna frisäga sig från sina barns både vård

och uppfostran, den de, af vanan och inrättningarnas verksamhet föranledda, anse tillhöra Staten, såsom en makt, hvilken äger att tillhandahålla hvar och en dess behof; och hvarigenom således hvar och en småningom förgäter sin plikt att följa Skaparens i naturen förelagda ordning, arbetsamhet, omtänka och därpå grundadt sjelfberoende. Följderna af detta förhållande, hvilka icke otydeligen visat sig, äro lika förderliga för enskilt som allmänt väl. Då äktenskaplig sammanlefnad upphört att utgöra den husliga trefnaden, då barnen icke mera äro Föräldrarnes ära och blifva på ålderdomsdagen hvarken deras glädje eller stöd, då de ifrån de första dagarne äro främlingar för Faders- och Modershuset, då de derifrån intet arf få medföra af Gudsfruktan och de goda sedernas öfning, då både Föräldrar och barn synnerligast tänka på att utan allt eget arbete, med tiggande under tusende skepnader, eller med ännu brottsligare medel, vinna bröd och boning för dagen, så är ofelbart den stora, välgörande naturordningen rubbad. Samhällets och mensklighetens välfärd fordrar, att den återgår till hvad den varit, i sig sjelf är, och bör vara. Sannt välgörande äro endast sådana stiftelser, som åsyfta att uppmuntra den i arbetet och dygden sträfvande människan, som vill uppehålla sig sjelf och i stilla tålmod draga sina mödor och bekymmer: en syftning, som om den ock legat till grund, och varit afsedd vid sjelfva stiftningen, likväl icke så alltid vid våra många välgörenhetsanstalter, träffat sitt mål. Tvärtom synes dessa anstalter af dem, för hvilka de äro stiftade mera allmänt uppfattas i den mening, som skulle de vara ett påräknadt skydd och en tillflykt, där lättsinnigheten, vårdslösheten och lasten kunna med fullt anspråk kasta sig. Att under sådana förhållanden, fattigdom och nöd allmänt synes tilltaga, då människokärleken dageligen allt mer och mer uppoffrar, är en lika allmän som sann, och ofelbart i sakernas naturliga gång grundad klagan.

Då den enskilda omtänkan, arbetsfliten och lefnadsdygden ersättas och likasom göres öfverflödig genom allmänna omsorger, så uppstår, fastän under ett i början fagert sken af beredd och meddelad hjälp, likväl en ny, verklig och ännu större nöd, en moralisk nöd, en sinnesförslappning, en glömska och ledsnad vid plikterna, som icke allenast helt och hållet förtärer de meddelade välgärningarne, utan ännu tillskapar nya behof och ny hunger, den inga välgärningar äro tillräckliga att stilla.

Vi skulle derföre våga tro en sådan inrättning, som uppmuntrade Föräldrar i allmänhet och Mödrar i synnerhet, att omtänksamt, flitigt och redligt arbeta för egen och sina barns bärgning, uppfostran och vård, samt i synnerhet förelisa dem uti en af lefnaden bevisad Gudsfruktan, en sådan inrättning våga vi tro vara den med tidens kraf bäst öfverensstämmande och, så vidt genom yttre medel ske kan, bäst mot ändamålet svarande. Vi ville hoppas, att genom den, sederna skulle småningom upphjelpas, arbetsamheten upplifvas, huslig trefnad och lugn beredas, ägtenskaplig endräkt och samverkan till det uppväxande släktets sedebildning uppmuntras: och det förnämsta och kraftigaste medlet härtill, en öm och sedlig Modersvård befrämjas. För ett sådant ändamål skulle visserligen hvar och en Christligt sinnad människovän med glädje offra sin skärf, i öfvertygelsen, att människokärleken aldrig bättre och med Christendomens anda enligare yttrar sig än till motarbetande af det moraliska eländet, roten till allt elände, till befrämjande af den moraliska välfärden, grunden och kärnan till all välfärd.»

Utan rubbning i dessa, ännu giltiga hufvudgrunder för sällskapets verksamhet, har sällskapet, som på grund af förändrade förhållanden tid efter annan vidtagit åtskilliga omarbetningar af sina stadgar i vissa detaljer, senast vid sammanträde den 3 maj 1907 för sin del godkänt ett utarbetadt förslag till ändring i stadgarna;

och har **Hennes Kungl. Höghet Kronprinsessan**, som nådigst åtagit sig att vara sällskapet beskyddarinna och ordförande, funnit godt, med gillande af sagda, Hennes Kungl. Höghets stadsfästelse underställda förslag, i nåder stadfästa och utfärda följande

Stadgar

för

Sällskapet

till

uppmuntran af öm och sedlig modersvård.

§ 1.

Sällskapets ändamål är att, genom utdelande af belöningar i den ordning här nedan stadgas, hjälpa och uppmuntra Stockholms kommun tillhörande mödrar — hustrur eller änkor — hvilka ägna sina barn eller styfbarn en öm och sedlig modersvård och äro stadda i behöfvande omständigheter. Behovet får sålunda ej vara enda villkoret för det understöd, som lämnas, utan bör hänsyn i första rummet tagas till en öm och sedlig modersvård, bevisad i ordentlighet och en redbar sträfvan att fostra barnen till flit och goda seder samt i ett gudfruktigt och efterdömligt lefverne.

§ 2.

Ledamot af sällskapet är en hvar, som därtill invalts eller anmält sig samt till sällskapet erlägger ledamotsafgift.

Ledamöter äro ständiga eller årligt betalande.

Ständig ledamot är den, som för en gång erlägger minst 50 kronor.

Årligt betalande ledamot erlägger en årsafgift af minst 5 kronor och kvarstår i sådan egenskap till och

med det år, hvarunder han, före mars månads utgång, anmäler sig till utträde ur sällskapet.

§ 3.

Sällskapets beskyddarinna är tillika ordförande i sällskapet samt i dess förtroenderåd och nämnd.

Till vice ordförande i sällskapet, förtroenderådet och nämnden äger beskyddarinnan utse en ledamot af nämnden.

§ 4.

Förslag om utdelande af de i § 1 omnämnda belöningar framställas, i den ordning här nedan stadgas, af ledamöterna i sällskapets förtroenderåd.

Antalet ledamöter i förtroenderådet skall utgöra 64, nämligen 15 för Katarina församling, 8 för hvardera af Maria och Kungsholms församlingar, 6 för Johannes församling samt 3 för enhvar af Storkyrko, Klara, Jakobs, Hedvig Eleonora, Oskars, Engelbrekts, Adolf Fredriks, Gustaf Vasa och Matteus församlingar.

Afgår ledamot i förtroenderådet, äger nämnden till ledamot i det lediga rummet utse annan i samma församling boende kvinnlig ledamot i sällskapet; dock skall valet för att blifva giltigt stadfästas af beskyddarinnan.

Vid förfall för ledamot i förtroenderådet äga öfriga förtroenderådsledamöter för samma församling att utse annan i samma församling boende kvinnlig ledamot i sällskapet att i stället tjänstgöra som ledamot i förtroenderådet.

§ 5.

De till hvarje församling hörande ledamöter i förtroenderådet sammanträda, på kallelse af ledamoten i nämnden för samma församling eller, där flera sådana

ledamöter finnas, den inom sällskapet äldsta af dem, årligen före afgifvandet af förslag till belöningar för året för gemensam öfverläggning om hvilka mödrar som böra föreslås. Till sådant sammanträde bör någon inom församlingen verksam diakonissa erhålla kallelse.

Hela förtroenderådet sammanträder på kallelse af ordföranden eller, vid förfall för henne, vice ordföranden för öfverläggning om väckta förslag till förändrade grunder för utdelning af belöningar eller om annan fråga, hvarom ordföranden eller vice ordföranden finner anledning rådgöra med förtroenderådet.

§ 6.

De i § 1 omnämnda belöningar beslutas af sällskapets nämnd.

Antalet ledamöter i nämnden skall utgöra 17, nämligen 3 för Katarina församling, 2 för hvardera af Maria och Kungsholms församlingar samt 1 för enhvar af Storkyrko, Klara, Jakobs, Johannes, Hedvig Eleonora, Oskars, Engelbrekts, Adolf Fredriks, Gustaf Vasa och Matteus församlingar.

Afgår ledamot i nämnden, äger nämnden till ledamot i det lediga rummet utse annan förtroenderådsledamot för samma församling; dock skall valet för att blifva giltigt stadfästas af beskyddarinnan.

Vid förfall för ledamot i nämnden äga öfriga förtroenderådsledamöter för samma församling att sig emellan utse en att i stället tjänstgöra som ledamot i nämnden.

§ 7.

På kallelse af ordföranden eller, i händelse af förfall för henne, vice ordföranden sammanträder nämnden till ordinarie möte omedelbart efter sällskapets ordinarie sammanträde, hvarom stadgas i § 11, och dessutom så

ofta omständigheterna det påkalla. Vid nämndens ordinarie möte bestämmas belöningar åt däraf förtjänta mödrar.

För besluts fattande fordras, att minst nio ledamöter närvara; dock att, därest minst sju ledamöter äro tillstädes, deras beslut vare giltigt, om de alla äro ense om beslutet.

Falla vid nämndens sammanträden rösterna lika för olika meningar, gälle den mening ordföranden vid sammanträdet biträder.

§ 8.

Sällskapets ordinarie tjänstemän äro sekreterare och kamrerare. Dessa befattningar, hvilka kunna hos en person förenas, tillsättas af sällskapets beskyddarinna.

§ 9.

Före utgången af februari månad skall kamreraren hafva aflämnat årsräkenskaperna för nästföregående år, vederbörligen avslutade, till granskning af två för sagda år af sällskapet utsedde revisorer, hvilka skola före mars månads utgång hafva förrättat granskningen och däröfver till sällskapet afgifvit berättelse. Revisorerna äga ock tillgång till de inför sällskapet, dess förtroenderåd och nämnd förda protokoll.

§ 10.

I afseende å anmälningar till och utdelning af belöningar af sällskapets medel skall iakttagas:

1) att i god tid före nämndens i § 7 omnämnda ordinarie möte sekreteraren till en hvar af förtroende-

rådets medlemmar utsänder anmodan att till honom inom bestämd tid inkomma med anmälan om mödrar, hvilka anses förtjänta af belöning;

2) att de ledamöter i förtroenderådet, som icke tillika äro ledamöter i nämnden, äfvensom ledamöterna i nämnden för Storkyrko-, Klara och Jakobs församlingar, äga anmäla enhvar två mödrar, tillhörande samma församling som den, för hvilken den anmälande är vald, samt öfriga ledamöter i nämnden enhvar fyra dylika mödrar, så att tillhopa 156 mödrar varda anmälda till hvarje utdelning;

3) att endast de kunna anmälas, som

a) i Stockholm äga hemortsrätt,

b) ägna sina barn eller styfbarn en verklig om och sedlig modersvård, bevisad i gudsfruktan, flit, ordentlighet och efterdömligt lefverne samt äro stadda i behöfvande omständigheter;

c) i hemmet vårda eller eljest hafva att själfva sörja för vården af minst tre egna, äkta barn eller ock styfbarn, som icke före ingången af det år utdelningen äger rum fyllt 15 år eller, ehuru de fyllt 15 år, äro ofärdiga eller sjuka eller eljest på grund af särskilda omständigheter synas böra i afseende å den modern åliggande vården med minderåriga likställas; kunnande jämväl på grund af särskilda omständigheter moder med allenast två barn undantagsvis ifrågakomma till sådan uppmuntran;

4) att de förslag till belöning af mödrar, enhvar ledamot i förtroenderådet önskar afgifva, anmälas å det sammanträde med öfriga förtroenderådsledamöter för samma församling, hvarom stadgas i § 5;

5) att vid anmälan skall fogas vid tiden för anmälan gällande prestbevis, upptagande uppgift å

a) den anmälda moderns namn, ålder, fräjd och yrke, om hon sådant idkar;

b) det yrke, hennes make idkar eller idkat;

c) tiden för äktenskapets ingående och, om den anmälda är änka, när mannen afled;

d) såvidt möjligt samtliga barnens namn samt födelseår och dag;

e) familjens ekonomiska omständigheter, i den mån upplysning härom kan af pastor lämnas;

f) noggrann adress;

6) att sekreteraren, efter granskning af anmälningarna, fördelar dem mellan vederbörande ledamöter af nämnden för undersökning;

7) att ledamot af nämnden har att genom såväl från presterskapet eller annan vederbörande inom församlingen inhämtade upplysningar som ock personliga besök hos de anmälda, hvilka hänvisats till undersökning af henne, göra sig noga underrättad om deras förhållanden samt huruvida och i hvad mån de böra ifrågakomma till belöning; börande ledamot öfver undersökningarna lämna en kortfattad skriftlig redogörelse, hvilken jämte anmälningarna öfverlämnas till sekreteraren inom tid, som af honom vid anmälningarnas öfversändande angifves;

8) att, därest anmäld moder ej kan af ledamot af nämnden förordas till belöning, denna ledamot äger i stället, med angifvande af orsaken till förhållandet och efter samråd med den förtroenderådsledamot, som anmält modern, å sin redogörelse uppföra annan lämplig moder;

9) att sekreteraren därefter har att upprätta eller låta upprätta särskilda listor öfver de anmälda att vid nämndens möte vara tillgängliga;

10) att, sedan vid mötet de af nämndens ledamöter afgifna redogörelserna föredragits, beslut rörande hvarje anmäld moder fattas, och belöningen, som kan utgå antingen i reda penningar eller i kläder, arbetsmaterialier eller arbetsredskap, eller samtidigt i dessa olika slag,

bestämmas med hänsyn till de förebragta omständigheterna och särskildt antalet vårdade barn;

11) att enhvar moder icke bör oftare än högst hvarannat år ifrågakomma till understöd af sällskapet; börande belöningarna företrädesvis och så långt möjligt är lämnas till mödrar, som förut icke erhållit sådan;

12) att fattiga mödrar ej böra själfva göra ansökan om understöd från sällskapet, utan bör den hjälp, som kommer dem till del, vara en för dem oväntad uppmuntran och belöning; samt

13) att belöningsbeloppen genom kamrerarens försorg utdelas till de ledamöter af förtroenderådet, som anmält de belönade, att dessa tillställas mot kvitto, som öfverlämnas till kamreraren att biläggas räkenskaperna.

§ 11.

På kallelse af ordföranden eller, vid förfall för henne, vice ordföranden sammanträder sällskapet till ordinarie årsmöte den 3 maj eller, där så ej kan lämpligen ske, annan dag i nämnda månad och dessutom så ofta omständigheterna det påkalla.

Vid ordinarie årsmötet skola förekomma följande ärenden;

1) af vice ordföranden jämte sekreteraren och kamreraren afgifven berättelse för senaste kalenderår;

2) revisorernas berättelse;

3) beslut om ansvarsfrihet för nämnden och kamreraren;

4) val af revisorer för granskning af löpande årets räkenskaper och förvaltning samt af två suppleanter för dessa revisorer; och

5) förslag, som väckas af nämnden eller ledamot i sällskapet.

§ 12.

Af sällskapets inkomster skall årligen till kapitalet afsättas en procent af behållna kapitaltillgången vid årets början.

§ 13.

Ändring af dessa stadgar må, sedan öfver därom väckt förslag nämnden afgifvit yttrande, ske endast genom beslut af sällskapet vid ordinarie årsmöte och med minst två tredjedelar af de närvarandes röstetal; dock fordras, för att beslutet skall blifva gällande, beskyddarinnans stadfästelse.

Stockholm den 12 november 1907.

På nådigste befallning:

Bengt Oxenstierna.

Sällskapets sekreterare.